

XIV
СИМПОЗИЈУМ
О КРМНОМ
БИЉУ
СРБИЈЕ
2019

**ЗНАЧАЈ И
УЛОГА
КРМНИХ
БИЉАКА
У ОДРЖИВОЈ
ПОЉОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ**

ЗБОРНИК АПСТРАКАТА

18-19. април 2019, Пољопривредни факултет - Земун

ЗБОРНИК АПСТРАКАТА

XIV СИМПОЗИЈУМА О КРМНОМ БИЉУ СРБИЈЕ

Значај и улога крмних биљака у одрживој пољопривреди Србије
18-19. април 2019. година, Земун-Београд

Издавач

Друштво за крмно биље Републике Србије

Уредници

проф.др Саво Вучковић
др Зорица Бијелић

Тираж

100 примерака

Штампа

“Гораграф”, Улица Живка Петровића 11, Земун-Београд

Београд, 2019.

Организациони одбор

Проф. Др Саво Вучковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Др Зорица Бијелић, Институт за сточарство, Београд-Земун
Др Драган Милић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Др Ђорђе Крстић, Пољопривредни факултет, Нови Сад
Др Јасмина Миленковић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Алекса Божичковић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Др Ратибор Штрбановић, Институт за заштиту биља и животну средину, Београд
Др Бранко Милошевић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Др Драгољуб Бековић, Пољопривредни факултет, Лешак, Косовска Митровица

Програмски одбори

Др Зоран Лугић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Раде Станисављевић, Институт за заштиту биља и животну средину, Београд
Др Ђура Карагић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад
Проф. Др Ненад Ђорђевић, Пољопривредни факултет, Београд-Земун
Проф. Др Владета Стевовић, Агрономски факултет, Чачак
Др Виолета Мандић, Институт за сточарство, Београд-Земун
Проф. Др Бранко Ћупина, Пољопривредни факултет, Нови Сад
Др Драган Терзић, Институт за крмно биље, Крушевац
Др Војислав Михаиловић, Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

Секретаријат

др Сања Васиљевић
др Зорица Бијелић
др Виолета Мандић

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је подржало одржавање скупа

САДРЖАЈ

Пресек научно-истраживачког рада о крмном биљу од 1972. до данас	1
Вучковић С., Стевовић В., Лугић З.	
Мултифункционална улога крмног биља	3
Карагић Ђ., Милић Д., Михаиловић В., Васиљевић С., Милошевић Б., Катански С., Живанов Д.	
Стање и перспективе производње кабасте сточне хране у Србији	5
Лугић З., Радовић Ј., Соколовић Д., Бабић С., Зорнић В.	
Значај крмних биљака у плодореду	7
Ђупина Б., Крстић Ђ., Вујић С	
Научно-истраживачки рад на пројекту eucleg (први велики корак или сан за један дан)	9
Милић Д., Карагић Ђ., Васиљевић С., Живанов Д., Катански С., Соколовић Д., Радовић Ј.	
Допринос оплемењивања једногодишњих махунарки већој производњи биљних протеина	11
Михаиловић, В., Васиљевић, С., Карагић, Ђ., Милошевић, Б., Милић, Д., Катански, С., Живанов, Д., Ђупина, Б., Крстић, Ђ., Поповић, В.	
Конзервисање кабасте хране	15
Ђорђевић Н., Грубић Г., Стојановић Б., Божичковић А.	
Стратегија семихибридног оплемењивања луцерке у Србији	17
Милић Д., Катански С., Карагић Ђ., Ташки- Ајдуковић К.	
Испитивање страних сорти луцерке у циљу проширења постојеће генетске базе	19
Радовић Ј., Лугић З., Соколовић Д., Бабић С., Јевтић Г., Анђелковић С.	
Нови изазови у оплемењивању црвене детелине (<i>Trifolium pretense</i> L.) у одрживој пољопривреди	21
Васиљевић С., Радиновић И., Влаисављевић С., Микулић М., Милошевић Б., Катански С., Долапчев А., Драгић В.	
Анализа генетичке добити остварене различитим методама оплемењивања енглеског љуља	23
Соколовић Д., Бабић С., Радовић Ј., Лугић З., Петровић М., Зорнић В., Пријовић М.	
Морфометријске особине природних популација мађарске детелине (<i>Trifolium pannonicum</i> Jacq.)	25
Петровић М., Дајић-Стевановић З., Лугић З., Зорнић В., Пријовић М.	
Типови варијација у огледима са вишегодишњим легуминозама	27
Зорић М., Милић Д.	
Оплемењивање крмног сирка у институту за ратарство и повртарство	29
Долапчев А., Продановић С., Сикора В., Милић Д., Карагић Ђ., Катански С., Милошевић Б.	

Морфолошко молекуларна идентификација врсте <i>Ascochyta pisi</i>	31
Живанов, Д., Нагл, Н., Ухларик, А., Долапчев, А., Карагић, Ђ.	
Анализа чистоте семена луцерке при доради на машини за фино чишћење	33
Ђокић Д., Терзић Д., Миленковић Ј., Радовић Ј., Анђелковић С., Станисављевић Р., Копривица Р.	
Утицај међуредног растојања на принос и квалитет семена еспарзете (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.) у агроеколошким условима Јужне Србије	35
Бековић Д., Станисављевић Р., Биберцић М., Стојковић С., Кнежевић Јасмина	
Квалитет семена вишегодишњих крмних трава	37
Станисављевић Р., Штрбановић Р., Поштић Д., Ђокић Д., Терзић Д., Миленковић Ј., Кнежевић Ј.	
Утицај ђубрења на принос и квалитет природних травњака	39
Пајчин Ђ., Вучковић С., Симић А., Поповић В.	
Утицај ђубрења и времена кошења на принос суве материје и принос протеина на природном травњаку	41
Зорнић В., Петровић М., Лугић З., Бабић С., Радовић Ј., Соколовић Д., Лазаревић Ђ.	
Прелиминарни резултати утицаја минералних ђубрива на принос сена луцерке	43
Катански С., Милић Д., Карагић Ђ., Васиљевић С., Долапчев А.	
Квалитативна својства луцеркиних крмних смеша са јежевицом и високим вијуком	45
Бијелић З., Мандић В., Симић А.	
Утицај сорте и соног стреса на почетни пораст црвене детелине	47
Мандић В., Бијелић З., Крњаја В.	
Утицај микробне инокулације на принос жутог звездана (<i>Lotus corniculatus</i> L.)	49
Анђелковић С., Васић Т., Радовић Ј., Бабић С., Миленковић Ј., Делић Д., Штрбановић Р.	
Могућност гајења лупине на киселом земљишту	51
Стевовић В., Томић Д., Ђуровић Д., Мандић М.	
Принос зрна и садржај сирових протеина у зрну код различитих сорти јарог грашка	53
Милошевић Б., Карагић Ђ., Михаиловић В., Живанов Д., Ухларик А.	
Значај групе зрења за принос надземне биомасе соје у построј сетви	55
Терзић Д., Марковић Ј., Поповић В., Васић Т., Ђокић Д., Миленковић Ј.	
Продуктивност соје на лесвираној смоници киселе реакције	57
Томић Д., Стевовић В., Ђуровић Д., Мандић М.	

Принос и квалитет генотипова ливадског и високог вијука.....	59
Бабић С., Соколовић Д., Радовић Ј., Лугић З., Анђелковић С., Петровић М., Зорнић В.	
Гајење енергетских трава из рода <i>Panicum</i> и могућности коришћења за сточну храну.....	61
Миленковић Ј., Станисављевић Р., Ђокић Д., Терзић Д., Марковић Ј., Анђелковић С., Васић Т.	
Утицај прајминга семена водом, цинком и фолијарне примене цинка у раној фази пораста хибрида кукуруза на принос протеина	63
Таминцић Г., Савић Ј.	
Густина као фактор повећања приноса у производњи кукуруза.....	65
Баловић И.	
Принос суве масе кукуруза у различитим системима гајења усева	67
Симић М., Драгичевић В., Бранков М., Бабић М.	
Продуктивност фацелије у односу на међуредно растојање.....	69
Поповић В., Михаиловић В., Вучковић, С., Пејић Б., Живановић Љ., Коларић Љ., Икановић Ј., С. Јакшић	
<i>Alternaria</i> spp. Проузроковач болести боба у Србији.....	71
Васић Т., Миленковић Ј., Анђелковић С.	
Рационално чување биомасе енглеског љуља.....	73
Икановић Ј., Лакић Ж., Живановић Љ., Поповић В., Коларић Љ.	
Квалитет силаже једногодишњих легуминоза и житарица у зависности од њиховог односа у смеси.....	75
Марковић, Ј., Васић, Т., Терзић, Д., Петровић, М., Костић, И., Пријовић, М., Лазаревић, Ђ.	
Анализа садржаја протеина у сточном грашку (<i>Pisum sativum</i> L.) методом блиске инфрацрвене спектроскопије.....	77
Ухларик А., Теран М., Милошевић Б., Живанов Д., Торбица А., Карагић Ђ., Катански С.	
Утицај танина на квалитет протеина у исхрани преживара.....	79
Џекић Б., Божичковић А., Бијелић З., Ружић-Муслић Д., Стојиљковић Н., Мићић Н., Максимовић Н.	
Додавање бентонита крмивима у исхрани крава.....	81
Мићић Н., Ђорђевић Н., Бијелић З., Крњаја В., Мандић В., Пантелић В., Џекић Б.	

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

633.2/.4(048)
636.085/.086(048)

СИМПОЗИЈУМ о крмном биљу Србије Значај и улога крмних биљака у
одрживој пољопривреди Србије (14 ; 2019 ; Земун)

Зборник апстраката / XIV Симпозијума о крмном биљу Србије Значај
и улога крмних биљака у одрживој пољопривреди Србије 18-19. април
2019, Земун ; [уредници Саво Вучковић, Зорица Бијелић]. - Београд :
Друштво за крмно биље Републике Србије, 2019 (Земун : Гораграф). - 82
стр. : граф. прикази, табеле ; 24 cm

Тираж 100. - Библиографија уз поједине апстракте.

ISBN 978-86-900980-0-2

а) Крмне биљке -- Апстракти б) Сточна храна -- Производња --
Апстракти

COBISS.SR-ID 275865612

ПРИНОС ЗРНА И САДРЖАЈ СИРОВИХ ПРОТЕИНА У ЗРНУ КОД РАЗЛИЧИТИХ СОРТИ ЈАРОГ ГРАШКА

Милошевић Б., Карагић Ђ., Михаиловић В., Живанов Д., Ухларик А.*

*Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад

Увод: Грашак представља једну од првих гајених биљних врста, са археолошким остацима на локалитетима у Сирији старости и до 10000 година. Грашакови су један од усева, који су уз сочиво, наут, пшенице и јечам одиграли кључну улогу у ширењу пољопривреде у Европи, следећи ток Дунава узводно и непосредно након окончања последњег леденог доба. Грашкови постају све значајније једногодишње крмне махунарке, како због одличног квалитета и скромних захтева према условима успевања тако и због повољног утицаја на структуру и плодност земљишта. Услед велике морфолошке варијабилности, агрономска класификација грашка је сложена, те у ову сврху треба правилно одредити термин сточни грашак, који подразумева генотипове који се без обзира на облик користе у исхрани домаћих животиња и који обухвата термине крмни и протеински грашак, код којих крмни означава генотипове који се косе у фазама пуног цветања и образовања првих махуна и користе, углавном, у облику зелене крме, суве материје крме, крмног брашна, силаже или сенаже, док се протеински односи на генотипове за производњу зрелог, односно сувог зрна, богатог протеинима и са сламом као пратећим производом. Зрно грашка не мора проћи термичку обраду јер је садржај анти-нутритивних материја у зрну минималан, већ се директно меље и користи као једна од компоненти у припреми концентрованих хранива, за потребе сточарске производње.

Материјал и метод рада: На огледном пољу Института за ратарство и повртарство, испитивано је десет сорти јарог грашка у периоду од три године. Четири сорте су биле за комбиновано искоришћавање (НС Јуниор, Јантар, Трезор и Тимо), а шест сорти су били типични грашкови зрнаши, афила и нормалног типа листа (Јавор, Језеро, Дукат, Партнер, Кристал и Ангела). Све четири сорте комбинованог коришћења, имале су нормалан тип листа. Величина парцелице је 10м² (5м x 2м), а међуредни размак 20цм, у четири понављања. Током вегетације, праћени су сви битни показатељи, а у моменту жетве семена узете су биљке за морфолошку анализу висине биљака, компоненти приноса зрна и садржај сирових протеина у зрну.

Резултати истраживања: Принос зрна, код испитиваних сорти се значајно разликовао. Постојале су значајне разлике и у оквиру исте сорте у годинама гајења, што указује на велики утицај агро-еколошких услова, у

години гајења. Просечан принос зрна за три године испитивања, код сорти комбиноване намене, био је 2946,7 кг/ха а код сорти за суво зрно 4591,3 кг/ха. Код прве групе сорти (комбиновано коришћење), просечан принос зрна се кретао у распону од 2690кг/ха (сорта Јантар) до 3206 кг/ха код сорте Јантар. Код шест сорти зрнаша, просечан принос зрна за три године испитивања кретао се од 3574 кг/ха, код сорте Језеро до 5078 кг/ха код сорте Кристал, која се показала као најприноснија сорта у огледу, са врло стабилним приносима и малим осцилацијама по годинама. На другом и трећем месту су биле сорте Јавор и Дукат, које имају нормалан тип листа. Просечна маса 1000 зрна код прве групе сорти била је 148,6 грама са врло малим осцилацијама између сорти и по годинама, док је код сорти за зрно износила 224,7 грама и кретала се од 207,6 грама до 255,8 грама. Просечан проценат сирових протеина у зрну, код прве групе сорти са ситнијим семеном био је 26,37% док је код друге групе сорти, које имају крупније зрно просечан проценат протеина износио 23,34% .

Закључак: За произвођаче најважнији је укупан принос протеина, као производ приноса зрна по хектару и процента протеина у зрну.